

**Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego)**

COM(2008) 345 wersja ostateczna – 2008/0110 (COD)

(2009/C 100/22)

Dnia 7 lipca 2008 r. Rada, działając na podstawie art. 152 ust. 4 lit. b) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

*Wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego)*

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 8 października 2008 r. Sprawozdawcą był Leif Erland NIELSEN.

Na 448. sesji plenarnej w dniach 21–23 października 2008 r. (posiedzenie z dnia 22 października 2008 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 82 do 1 – 2 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

## 1. Wnioski

1.1. W związku z wykorzystaniem produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego kwestią priorytetową staje się gwarancja wysokiego stopnia bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi i zwierząt. Komitet z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji, oparty o rzetelne prace przygotowawcze i analizę doświadczeń. Zgodnie z propozycją, zmiany klasyfikacji należy dokonywać wyłącznie po przeprowadzeniu przez odpowiednie ośrodki naukowe konkretnej oceny ryzyka. Zasadna wydaje się troska o jasność w odniesieniu do innych obszarów prawodawstwa, takich jak prawo dotyczące odpadów oraz ochrony środowiska.

1.2. Niemniej, jeśli chodzi o definicje przyjęte w rozporządzeniu oraz o zezwolenia i wykorzystywanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w wytwórniach biogazu, konieczne są pewne wyjaśnienia. Ponadto powinno się doprecyzować szereg zagadnień oraz sprawdzić, czy rozsądne jest wykorzystanie, pod pewnymi warunkami, białek pochodzących z produktów ubocznych ze świń i drobiu jako karmy dla ryb, o ile nie zostanie stwierdzone zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt.

## 2. Kontekst

2.1. Zamiarem Komisji jest zawarcie w rozporządzeniu o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego<sup>(1)</sup> podejścia do klasyfikacji i kontroli opartego w większym stopniu na ryzyku oraz lepsze rozgraniczenie w stosunku do przepisów dotyczących żywności, pasz, odpadów, produktów kosmetycznych, produktów farmaceutycznych i wyrobów medycznych. Według Komisji wniosek ma także zmniejszyć obciążenia administracyjne dla określonych firm oraz zwiększyć odpowiedzialność przedsiębiorców, zwłaszcza przy stosowaniu produktów

ubocznych pochodzenia zwierzęcego poza łańcuchem produkcji artykułów spożywczych i pasz.

2.2. W dalszym ciągu produkty dzieli się według trzech kategorii. Wykorzystanie do produkcji pasz materiału wiążącego się z ryzykiem pasażowalnej encefalopatii gąbczastej (TSE) nadal nie wchodzi w rachubę. Natomiast materiał, który nie wiąże się z żadnym bądź tylko niewielkim ryzykiem, może być stosowany, ale dopiero po ocenie ryzyka przeprowadzonej przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), Europejską Agencję Leków lub Komitet Naukowy ds. Produktów Konsumenckich, zależnie od rodzaju ocenianego materiału. We wniosku zmieniono klasyfikację niektórych produktów z kategorii 2 na kategorię 3, co oznacza, że mogą być brane pod uwagę przy określonych zastosowaniach jako pasze. W przyszłości produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego wszystkich kategorii będzie można stosować w praktyce, o ile materiały początkowe, procesy produkcyjne oraz przeznaczenie nie będą budziły wątpliwości. Ponadto dopuszczalne będzie grzebanie i spopielanie w przypadkach wystąpienia ognisk chorobowych oraz w sytuacjach, kiedy utylizacja padliny byłaby utrudniona.

2.3. Kwestie spopielania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego reguluje dyrektywa 2000/76/WE<sup>(2)</sup>. Teraz jednak proponuje się, aby zezwolić na wykorzystanie ich jako paliwa – po spełnieniu warunków, w których zagwarantowane będą bezpieczeństwo zdrowia ludzi i zwierząt oraz przestrzeganie odpowiednich przepisów w zakresie ochrony środowiska. Ponadto ma być zapewniona spójność, jeśli chodzi o zakaz wywozu odpadów<sup>(3)</sup>, i to także w celu użycia ich w wytwórni biogazu lub kompostowni w krajach trzecich, które nie są członkami OECD.

<sup>(1)</sup> Rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi.

<sup>(2)</sup> Dyrektywa 2000/76/WE z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów.

<sup>(3)</sup> Rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów.

### 3. Uwagi ogólne

3.1. Przepisy dotyczące wykorzystania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego są obszerne i skomplikowane, jednak ważne jest sprawne funkcjonowanie prawodawstwa i administracji oraz dalsze zagwarantowanie przez UE także w tej dziedzinie wysokiego stopnia bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi i zwierząt. Rozprzestrzenianie się TSE oraz chorób zwierzęcych może mieć poważne konsekwencje gospodarcze i społeczne. Komitet zasadniczo może poprzeć podejście, w którym punktem wyjścia jest potencjalne zagrożenie i które zmienia klasyfikację na podstawie konkretnych ocen ryzyka przeprowadzonych przez właściwe ośrodki naukowe. Równie celowe jest stosowanie zasad HACCP<sup>(1)</sup>, przy założeniu, że będą one wdrażane i stosowane jednolicie we wszystkich państwach członkowskich.

3.2. Mając na uwadze rosnące zapotrzebowanie na białko do zastosowania w karmie dla ryb, w związku z przeglądem rozporządzenia w sprawie TSE<sup>(2)</sup> należy rozważyć, czy pod pewnymi warunkami, nie warto by wykorzystać w tym celu białek pochodzących z produktów ubocznych ze świń i drobiu, o ile nie zostanie stwierdzone zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt.

### 4. Uwagi szczegółowe

4.1. Wniosek przewiduje zezwolenie na usuwanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i ich produktów pochodnych poprzez spalenie oraz na wykorzystanie ich jako paliwa. Wykorzystanie produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego jako paliwo nie jest we wniosku traktowane jako usuwanie odpadów. Takie stosowanie powinno jednak odbywać się w warunkach zapewniających ochronę zdrowia ludzi i zwierząt, jak również z zachowaniem odpowiednich norm z zakresu ochrony środowiska. Należy przy tym wprowadzić bardziej precyzyjne rozgraniczenie pomiędzy rozporządzeniem o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego a przepisami dotyczącymi odpadów i ochrony środowiska. Dla uniknięcia problemów z interpretacją, konieczne są też wyjaśnienie i szczegółowe zdefiniowanie pojęć z art. 3 rozporządzenia i z dyrektywy w sprawie odpadów.

4.2. Wytwórnie biogazu, przetwarzające zgodnie ze standardowymi parametrami produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego lub produkty pochodne, podlegają przepisom dotyczącym rejestracji i identyfikowalności, jednak według art. 17 ust. 1 lit. c) są zwolnione z wymogu zatwierdzenia według art. 6

ust. 1 lit. b). Przy opracowywaniu przepisów wykonawczych należy tylko w niezbędnym stopniu objąć je zasadami dotyczącymi kontroli wewnętrznych, podziału na strefy czystą i brudną itd. oraz wymogiem prowadzenia dokumentacji przyjęcia, przeróbki i wysyłki surowca.

4.3. Ponadto, poza obowiązującym wymogiem jednogodzinnej higienizacji materiału kategorii 3 przy temperaturze 70 °C, należy umożliwić dopuszczenie odbiegających od niego temperatur i czasu higienizacji oraz elastyczniejsze niż dotychczas prowadzenie dokumentacji.

4.4. EKES w pełni popiera wykorzystanie gliceryny powstałej w efekcie produkcji biodiesla w produkcji biogazu, niezależnie od kategorii. Dowiedziono naukowo, że ani z produkcji biodiesla, ani z towarzyszących jej produktów ubocznych jakiegokolwiek kategorii nie wynika żadne ryzyko, jeśli produkcja przebiegała zgodnie z obowiązującymi przepisami<sup>(3)</sup>.

4.5. Zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. a) określone czynności zostały zwolnione z wymogu zatwierdzenia, o ile dany zakład lub wytwórnia uzyskały już w odniesieniu do nich zezwolenie zgodnie z innymi przepisami. Niemniej ze względu na kontrole weterynaryjne zaleca się np. przedsiębiorstwom eksportowym uzyskanie zezwolenia zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym produktów ubocznych.

4.6. Z punktu widzenia oszczędności zasobów, produkty uboczne pochodzące ze zwierząt nadających się do uboju należałoby zaklasyfikować do kategorii 3 (np. produkty, które upadły na ziemię, materiał trwale zmieniony itp.), pod warunkiem że produkty te nie stykały się z materiałem kategorii 2.

4.7. Należy znaleźć rozwiązanie umożliwiające wyłączenie produktów z krwi z zakresu art. 25 ust. 1 lit. c) w celu ułatwienia ich wykorzystania jako nawozów.

4.8. Zgodnie z art. 28 ust. 1 lit. d) niewielkie ilości produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego mogą być wyjęte z obowiązywania przepisów dotyczących ich usuwania. Zdaniem EKES-u, ze względu na brak identyfikowalności, przy takiej procedurze zalecać trzeba jak najdalej posuniętą ostrożność.

<sup>(1)</sup> Procedury HACCP (*Hazard Analysis and Critical Control Points*) obejmują analizę ryzyka i kontrolę punktów krytycznych.

<sup>(2)</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiające zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii.

<sup>(3)</sup> Opinia EFSA z dnia 22 kwietnia 2004 r. oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 92/2005 z dnia 19 stycznia 2005 r. ustanawiające sposoby usuwania i wykorzystania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) nr 2067/2005 z dnia 16 grudnia 2005 r.

4.9. W art. 12 kał zwierząt zakwalifikowano jako materiał kategorii 2 i dlatego należy go usuwać i wykorzystywać zgodnie z przepisami art. 20. W tym przypadku należy dokładniej określić, że nie należy traktować jako odpad kału zwierząt, który jest wykorzystywany do produkcji energii – jednak nie w wytwórniach biogazu. Tym samym kał ten powinien być spopielaany w zatwierdzonych lub zarejestrowanych zakładach.

Brukseli, 22 października 2008 r.

Mario SEPI

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

---

**Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (przekształcenie)**

COM(2008) 505 wersja ostateczna – 2008/0165 (COD)

(2009/C 100/23)

Dnia 30 września 2008 r. Rada Unii Europejskiej, działając na podstawie art. 95 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

*wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (przekształcenie)*

Uznawszy, że treść wniosku jest w zupełności zadowalająca i że ponadto była ona już przedmiotem opinii EKES-u przyjętej 2 grudnia 1998 r. (\*), na 448. sesji plenarnej w dniach 21–23 października 2008 r. (posiedzenie z dnia 22 października 2008 r.) Komitet postanowił 119 głosami za – 1 osoba wstrzymała się od głosu – wydać pozytywną opinię w sprawie wniosku i odwołać się do stanowiska, które zajął w ww. dokumencie.

Brukseli, 22 października 2008 r.

Mario SEPI

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

---

(\*) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady (EWG) w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (Dz.U. C 40 z 15.2.1999, s. 34).